

A KKV-SZEKTOR HATÁSA A HAZAI GAZDASÁGI HELYZETRE NAPJAINKBAN

MARSELEK SÁNDOR, SZŰCS CSABA

Eszterházy Károly Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Üzleti Tudományok Intézete
marselek.sandor@uni-eszterhazy.hu
szucs.csaba@uni-eszterhazy.hu

Összefoglalás

A magyarországi KKV-k helyzete és fejlődésük lehetősége fontos gazdaságpolitikai kérdés, mivel ezen vállalkozások szerepe a foglalkoztatásban és a fejlődésben meghatározó. A vállalkozások Európa-szerte az innováció fő letéteményesei és a gazdaság motorjai. A vállalkozók állást teremtenek, és embereket foglalkoztatnak. Irodalmi áttekintésemet a nemzeti és hazai gazdasági helyzet bemutatásával kezdem, majd rátérek a KKV-k elemzésére. Az Európai Unióban és Magyarországon is a legfontosabb foglalkoztatási lehetőséget a KKV-k jelentik. Az 1990-es évektől Magyarországon a gazdaság szerkezete jelentősen változott. A mikro-, kis- és középvállalkozások egyre nagyobb szerepet töltek be, és dinamikusan fejlődtek. Ebben a szektorban a fejlődés motorja a gazdasági innováció lenne, ezen a téren még van mit javítanunk. (Holló, 2016) A kutatás-fejlesztés terén is fejlődnünk kellene, az oktatás és az egészségügy fejlesztése nélkül növekedési lehetőségeink korlátozottak. A KKV-k erősítése a gazdaságpolitika kiemelt célja, a lehetőségek javítását kormányzati szinten is ideje lenne felvállalni. A nagyvállalati beszállítói kör hazai növelése a KKV-k számára jó lehetőséget teremt. Javítanunk kellene az innováció terén. Az innovációs képességet korábban leértékelt vagyonelemek határozzák meg, ilyen a bizalom, a tudás, a kapcsolati tőke, az együttműködési hajlam, a képzett munkaerő. Ezt kellene fejleszteni.

Kulcsszavak: foglalkoztatás, innováció, tudás, bizalom, kutatás

1. Bevezetés

A KKV-szektor a gazdaságra döntő hatást gyakorol. A 2008-as válság visszavetette a hazai KKV-k lendületes fejlődését. Feladatunk a KKV-k támogatása és fejlesztése

az ország érdekében. A jelenlegi fejlesztéspolitika nem támogatja eléggé a KKV-kat, többre és más eszközökre kellene gondolunk. A versenyképesség terén nem túl jól állunk, itt is átgondolt lépésekre lenne szükség. Hazánk jövőjét a tudásalapú társadalom megteremtése jelentheti, erre kell törekednünk.

2. Anyag és módszer

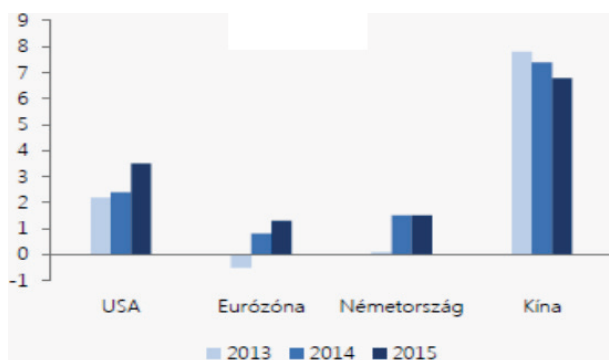
Statisztikai adatok alapján mutatjuk be a KKV-szektor helyzetét, szerepét és egyes jellemzőit. Munkánk során támaszkodunk a KSH-kiadványokra, a 2015. évi SBA-tájékoztatóra, Magyarország Konvergencia Programjára és az idevonatkozó szakkikkek elemzéseire. A változások főbb irányait szemléletes ábrákon mutatjuk be. A vizsgálat eredményeit, az összegyűjtött adatokat összefoglaló táblázatokban ismertetjük, és szövegesen is értékeljük. A tények és elemzések alapján jobbító következtetéseket vonunk le.

3. Eredmények

Bemutatjuk a gazdasági lehetőségeket meghatározó nemzetközi helyzetet, és részletesen elemezzük a KKV-k hazai és nemzetközi helyzetét.

Nemzetközi és hazai helyzet

Az eurózóna növekedése Kína és az USA teljesítményéhez képest visszafogott. Németország növekedése javuló a növekvő beruházásoknak és a lakossági fogyasztás növekedésének köszönhetően. Az alacsony olajárszint is segítheti a növekedést. Kína – bár csökkenő mértékben – ma is dinamikusan fejlődik. Kockázatot hordoznak viszont a geopolitikai feszültségek (orosz–ukrán válság, Iszlám Állam), valamint a görögországi finanszírozási problémák. A tényeket az 1. ábra szemlélteti.

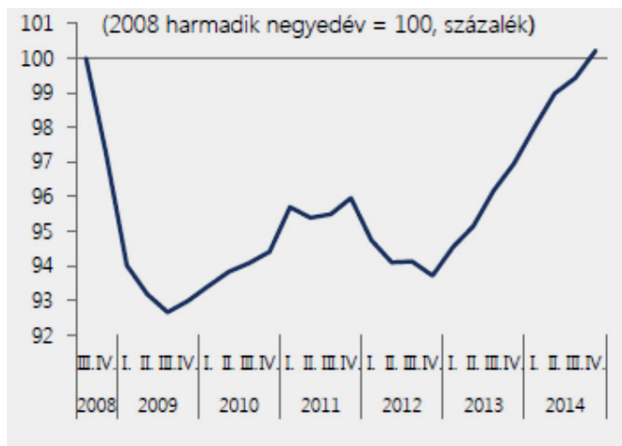

1. ábra: GDP-növekedés a főbb régiókban, 2015.

Forrás: Európai Bizottság IMF, idézi Magyarország Konvergencia Programja

Magyarország 2014-ben 3,6%-os növekedést produkált. Ez azt is jelenti, hogy hazánk újra konvergál az EU átlagos fejlettségi szintjéhez (2. ábra).

2. ábra: A magyar GDP-növekedés a válság óta

Forrás: KSH, NGM számítás, idézi Magyarország Konvergencia Programja

A GDP-növekedést több tényező tette lehetővé. Az export mellett a beruházások és a fogyasztás szerepe is nőtt. A mezőgazdasági kibocsátás is 13%-kal bővült. A turisztikai és a pénzügyi szektor is javulást mutatott. A GDP ötéves várható változását az 1. táblázat szemlélteti.

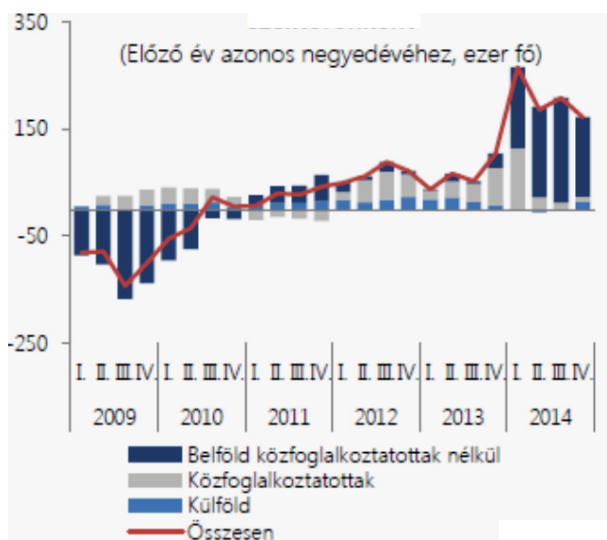
1. táblázat: A GDP összetevői (éves növekedés, %)

	2014	2015	2016	2017	2018
GDP	3,6	3,1	2,5	3,1	2,9
Háztartások fogyasztási kiadása	1,7	2,9	3,6	2,7	2,5
Természetbeni társadalmi juttatás	0,8	0,3	-0,1	0,1	0,1
Közösségi fogyasztás	3,4	1,5	-3,0	0,3	0,2
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	11,7	5,8	-0,5	6,4	5,1
Export	8,7	7,5	7,4	7,1	7,0
Import	10,0	7,7	7,1	7,5	7,1

Forrás: KSH, NGM számítás

A foglalkoztatás bővülése biztató, a versenyszféra volt ebben a meghatározó. A közfoglalkoztatás és a külföldi foglalkoztatás kisebb mértékben járult hozzá a növekedéshez (3. ábra).

3. ábra. Foglalkoztatásbővülés szektoronként

Forrás: KSH, 2015.

Kis- és középvállalkozások szerepe

A kis- és középvállalkozások szerepe a gazdaságban jelentős. A KKV-k által foglalkoztatottak száma közel 1,8 millió, részarányuk a foglalkoztatásban 70%. A mikrovállalatok a versenyszféra fő foglalkoztatói. A hazánkban lévő KKV-k állítják elő a hozzáadott érték több mint felét (2. táblázat).

2. táblázat: A hazai és európai KKV-k főbb jellemzői

	Vállalkozások száma			Foglalkoztatottak száma			Hozzáadott érték		
	Magyarország		EU-28	Magyarország		EU-28	Magyarország		EU-28
	Menny.	Arány	Arány	Menny.	Arány	Arány	Milliárd €	Arány	Arány
Mikrovállalkozások	478 021	94,2%	92,7%	847 890	34,6%	29,2%	9	18,7%	21,1%
Kisvállalkozások	24 617	4,9%	6,1%	461 790	18,8%	20,4%	8	16,1%	18,2%
Középvállalkozások	4 039	0,8%	1,0%	400 148	16,3%	17,3%	9	18,8%	18,5%
KKV-k	506 677	99,8%	99,8%	1 709 918	69,8%	66,9%	26	53,6%	57,8%
Nagyvállalkozások	867	0,2%	0,2%	741 405	30,2%	33,1%	23	46,4%	42,2%
Összesen	507 544	100,0%	100,0%	2 451 323	100,0%	100,0%	49	100,0%	100,0%

Forrás: 2015. évi SBA-tájékoztató

Ezeket a 2014. évre vonatkozó becsléseket a DIW Econ készítette a vállalkozások szerkezeti statisztikáit tartalmazó adatbázisban (Structural Business Statistics Database) (Eurostat) foglalt, 2008–2012-es időszakra vonatkozó adatok alapján. Az adatok a „nem pénzügyi üzletgazdaságra” vonatkoznak, amelybe beletartozik az ipar, az építőipar, a kereskedelem és a szolgáltatások (NACE Rev. 2, B-J, L, M és N részek), de nem tartoznak bele a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a halászatban, valamint az elsősorban nem piaci szolgáltatási ágazatokban, mint például az oktatás és az egészségügy területén működő vállalkozások. Az Eurostat használatának előnye az, hogy a statisztikák harmonizáltak, és országonként összehasonlíthatóak. A hátránya az, hogy bizonyos országok esetében az adatok eltérhetnek a nemzeti hatóságok által közzétett adatoktól.

A bizakodásra okot adó jelek ellenére a hazai KKV-k még ma sem érték el tartós fellendülést. A 2008-as pénzügyi válság mintegy 10%-os visszaesést okozott a vállalkozások száma, a foglalkoztatás és a hozzáadott érték tekintetében. Azóta csupán a hozzáadott érték növekedett öröndetesen (+12%). A foglalkoztatottak száma tekintetében a prognózisok további visszaesést jósolnak. A kis- és középvállalkozások az elmúlt 15 évben dinamikusn fejlődtek. A konkrét adatokat a 3. táblázat mutatja be.

3. táblázat: A kis- és középvállalkozások főbb mutatói (2000–2014)

Megnevezés	Regisztrált KKV-k száma (db)	Működő KKV-k száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)	KKV-k által bruttó hozzáadott érték (M Ft)	KKV árbevétel nagysága (M Ft)	KKV termék-forgalmi export nagysága (M Ft)
2000	868 047	621 325	n.a.	n.a.	n.a.	1 869 774
2001	885 259	642 344	1 981 078	3 934 605	24 010 021	2 027 315
2002	903 147	690 139	2 019 198	4 346 390	25 758 188	2 009 607
2003	916 287	697 019	2 078 089	4 706 221	28 693 674	2 186 410
2004	931 247	704 292	2 104 633	5 221 783	31 568 425	2 476 764
2005	934 167	703 548	2 066 696	5 563 725	33 742 604	2 817 030
2006	912 733	693 389	2 064 415	6 310 469	39 446 508	3 505 397
2007	919 508	683 043	2 123 073	7 100 000	43 594 885	4 101 691
2008	921 758	695 968	2 144 206	7 572 881	47 906 537	4 791 283
2009	910 871	683 369	2 011 764	7 104 899	41 594 187	4 231 306
2010	941 588	690 798	2 003 429	7 412 892	41 504 323	4 828 406
2011	971 271	674 751	1 989 340	7 883 069	44 048 839	5 792 199
2012	960 978	638 579	1 981 107	7 896 725	44 633 608	6 287 983
2013	968 123	562 873	1 938 111	8 328 127	45 667 350	6 379 887
2014	972 982	552 474	1 982 317	9 084 642	49 176 151	6 981 547

Forrás: a KSH adatszolgáltatása alapján, Nemzetgazdasági Minisztérium

* előzetes adatok, kivéve a regisztrált KKV-k száma

A kis- és középvállalkozások magas munkaerő- és alacsony tőkeigényű tevékenységet folytatnak. Részben erre is visszavezethető, hogy az összes mutatót tekintve a KKV-k növekedése gyengébb volt a nagyobb vállalatokénál.

A magyarországi KKV-k helyzete az EU KKV-kkal összehasonlítva

Hazánkban a mikrovállalkozások aránya magasabb, mint az EU tagállamainak átlagában mért érték, és kisebb a kis és közepes méretű vállalkozások súlya. Ez az arány azt eredményezi, hogy míg az EU-ban a mikrovállalkozások alkalmazzák az összes foglalkoztatott 28,7 százalékát, addig Magyarországon ez az arány 35,5 százalék.

Az Európai Kisvállalkozói Intézkedéscsomag (Small Business Act, azaz SBA), melyet az Európai Bizottság 2008-ban fogadott el, teremti meg a KKV-k növekedési és innovációs lehetőségeinek kihasználását biztosító stratégiai keretet. Cél a fenntartható versenyképesség és az EU tudásalapú gazdasággá történő fejlesztésének elősegítése. Az éves jelentés bemutatja a jelenlegi helyzetet és a tagállamok erőfeszítését a SBA-ban megfogalmazott célok teljesítése érdekében. Tíz mutatócsoport és az ezekhez kapcsolódó indikátorok változásainak elemzésére kerül sor évente.

A vizsgált mutatócsoportok röviden összefoglalva a következők:

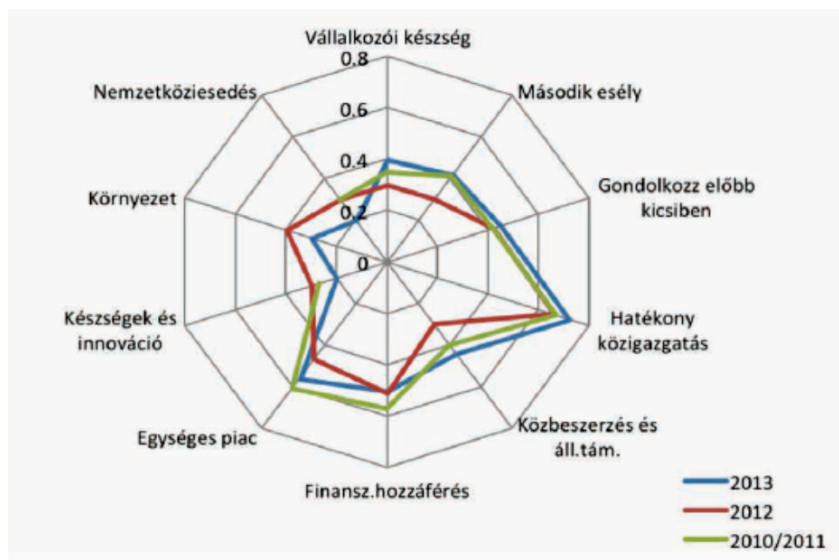
1. Vállalkozói készség – segítség a vállalkozói szellem növeléséhez, az oktatás tudatos fejlesztése, a vállalkozók képzése, a vállalkozói kultúra javítása.
2. Második esély – arra vonatkozik, hogy a csődbe ment becsületes vállalkozók könnyen és gyorsan kapjanak egy újrakezdési lehetőséget.
3. Gondolkozz előbb kicsiben – az elv megköveteli, hogy az újonnan tervezett jogszabályok, közigazgatási szabályok és eljárások egyszerűek, olcsók és könnyen alkalmazhatók legyenek.
4. A hatékony közigazgatás – a közigazgatási és adminisztratív területeken alkalmazott változtatásokra utal a KKV-k igényei szerint. Ide tartozik az elektronikus ügyintézés elterjesztése is.
5. Közbeszerzés és állami támogatás – a KKV-k részvételére utal a közbeszerzésekben és az állami pályázatokban. A reform célja egy stabilabb és átláthatóbb jogi rendszer létrehozása a közbeszerzési eljárások lebonyolításához, az EU-val összhangban. (Holicza, 2016)
6. Hozzáférés a finanszírozási forrásokhoz – a KKV-hitelek mértékére utal, az elutasított hitelkérelmek csökkentésére, az egyes pénzügyi támogatási eszközök megvalósítható igénylésére.
7. Egységes piac – az egyenlő versenyfeltételek megteremtésére utal a KKV-k esetében a határokon átnyúló tevékenységeik bonyolításában. Ez az olyan

adóintézkedések kiküszöbölését is célozza, melyek akadályozzák az egységes piacon végzett tevékenységeket.

8. Készségek és innováció – ez a KFI-tevékenységet végző KKV-k segítésére irányul. Ilyen intézkedés lehet a finanszírozás és különböző mentorprogramok, valamint az inkubátorházak és az innovációmenedzsment bevezetése. Ide tartozik a duális képzés bevezetése is. Kutatási eredmények alapján a magyar diákok kiemelkedő innovációs potenciállal rendelkeznek. (Holicza–Baimakova, 2015)
9. Környezet, energiahatékonyság – ez a „zöld termékek” fejlesztését, a zöldgazdaság program keretében a környezetbarát KKV-k támogatását célozná. Harangozó (2015) szerint a KKV-k ilyen irányú fejlesztésre jelentős potenciál kínálkozik. Ezt kevésbé használjuk ki.
10. Nemzetköziesedés – EU-n kívüli export és import lehetősége a KKV-k számára. Ez az elképzelés prioritást kapott, számos technikai és támogató intézkedés született.

Magyarország összesített profilja az uniós átlag alatt van, és visszaesésünk ellenére mutatóink javultak. Az uniós átlag javulása jelentősebb volt a hazai javulás szintjénél, ez magyarázza a viszonylagos romlást. A változásokat a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra. Magyarország SBA-profiljának változása 2010–2013-ig

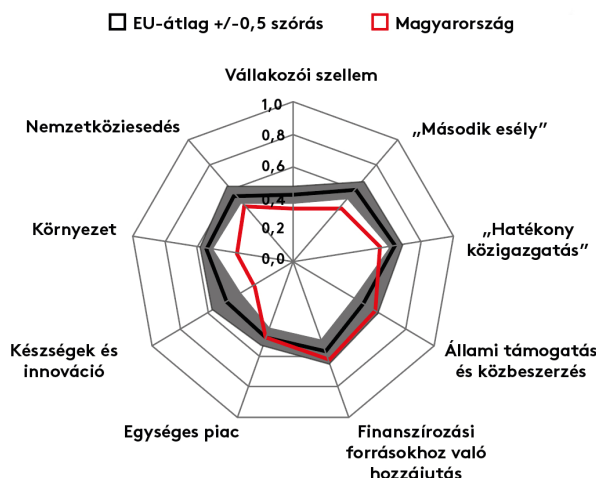

Forrás: SBA Fact Sheet 2010/11, 2012 és 2013.

Megjegyzés: A 2010/11-es jelentésben a Környezet dimenziót még nem mérték.

A 2014. év értékelése során a változások az előző évhez képest kismérvűek. Az elmarasztalt területek a vállalkozói szellem, az újrakezdés, a készségek és innováció, a környezet és a nemzetköziesedés. Ezeken a területeken az ország az uniós átlag alatt teljesít.

Az egységes piac, a finanszírozási forrásokhoz való hozzájárulás és a hatékony közigazgatás esetében Magyarország az EU-átlag körül teljesít, míg az állami támogatás és a közbeszerzés területén az átlagnál is jobban teljesít (5. ábra).

5. ábra. Magyarország SBA-profilja, 2014.

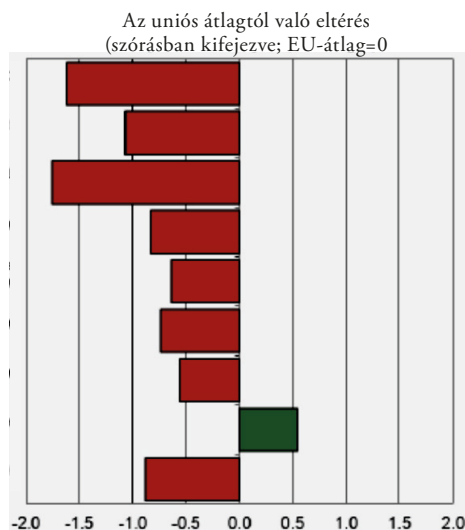
Forrás: SBA Fact Sheet Hungary, 2014.

Az innováció és a nemzetköziesedés terén Magyarország teljesítménye kifejezetten gyenge (6-7. ábra).

6. ábra. Hazai KKV-k teljesítménye az innováció terén

Forrás: SBA Fact Sheet Hungary, 2015.

- Termék- vagy eljárási innovációt bevezető kkv-k százaléka; 2012; Magyarország: 12.82; Eu-átlag: 30.6
- Marketing- vagy szervezeti innovációt bevezető kkv-k százaléka; 2012; Magyarország: 25.34; EU-átlag: 36.19
 - Belső innovációt bevezető kkv-k százaléka; 2012; Magyarország: 10.55; EU-átlag: 28.68
- Más kkv-kkal együttműködő innovatív kkv-k százaléka; 2012; Magyarország: 5.62; EU-átlag: 10.32
 - A picaon (new-to-market) vagy a cégen belüli (new-to-firm) innovatív termékek értékesítése (az árbevétel százalékában); 2012; Magyarország: 9.74; Eu-átlag: 12.4
 - Online értékesítést végző kkv-k százaléka; 2014; Magyarország: 9.79; EU-átlag: 14.61
 - Online beszerzést végző kkv-k százaléka; 2014; Magyarország: 13.18; Eu-átlag: 22.01
 - E-kereskedelemből származó árbevétel; 2014; Magyarország: 20.2; Eu-átlag: 15.07
 - A saját munkavállalóknak képzést biztosító összes vállalkozás százaléka; 2010; Magyarország: 49; Eu-átlag: 66

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak.

7. ábra. Hazai KKV-k teljesítménye a nemzetköziesedés terén

Forrás: SBA Fact Sheet Hungary, 2014.

- EU-n kívülre árut exportáló kkv-k (az ágazatán belüli kkv-k százalékában); 2012; Magyarország: 4.81; EU-átlag: 10.65

- EU-n kívülről származó árut importáló kkv-k (az ágazaton belüli kkv-k százalékában); 2012; Magyarország: 5.83; EU-átlag: 12.54

- Az import költsége (USD-ban); 2015; Magyarország: 19; EU-átlag: 1079,54

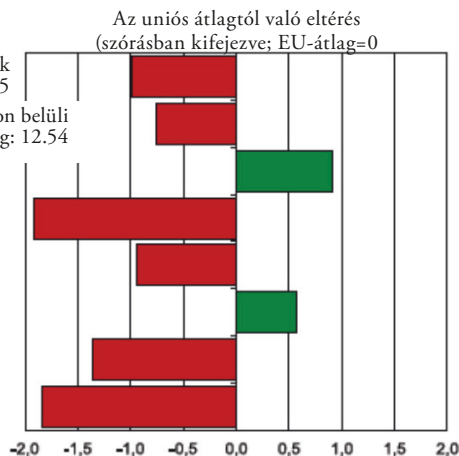
- Az importra fordított idő (napokban); 2015; Magyarország: 19; EU-átlag: 10.64

- Az importhoz szükséges dokumentumok száma; 2015; Magyarország: 6; EU-átlag: 4,64

- Az export költsége (USD-ban); 2015; Magyarország: 885; EU-átlag: 1042,14

- Az exportra fordított idő (napokban); 2015; Magyarország: 17; EU-átlag: 11,57

Az exporthoz szükséges dokumentumok száma; 2015; Magyarország: 6; EU-átlag: 4.14

Megjegyzés: A jobbra mutató adatszlopok az uniós átlagnál jobb teljesítményre, míg a balra mutató adatszlopok annál gyengébb teljesítményre utalnak. A KKV-szektor érzékenyen érintette a 2008-as gazdasági válság. A vállalkozások száma, a foglalkoztatás és a hozzáadott érték tekintetében is mintegy 10%-os visszaesést szenvedett el. Több KKV fejezte be tevékenységét, mint amennyi új szervezet jött létre még 2014-ben is (4. táblázat).

4. táblázat: A KKV-k számának változása

Forrás: a KSH adatszolgáltatása alapján, Nemzetgazdasági Minisztérium

Megnevezés	Vállalkozások száma az előző évben	Előző évben tevékenységét befejezte	Tárgyévben új szervezetek	Vállalkozások száma a tárgyévben
2000	n.a.*	59 884	85 786	622 407
2001	622 407	66 539	83 754	643 384
2002	643 384	66 235	103 691	691 138
2003	691 138	79 637	71 385	697 974
2004	697 974	60 004	70 901	705 236
2005	705 235	59 982	63 176	704 470
2006	704 470	73 613	59 369	694 310
2007	694 310	66 581	60 592	683 966
2008	683 966	64 917	70 909	696 919
2009	696 919	72 505	62 694	684 232
2010	684 232	63 408	69 558	691 664
2011	691 664	74 898	68 450	685 156
2012	685 156	100 683	56 369	639 445
2013	639 445	109 320	48 363	574 133
2014**	574 133	83 612***	48 487	553 380

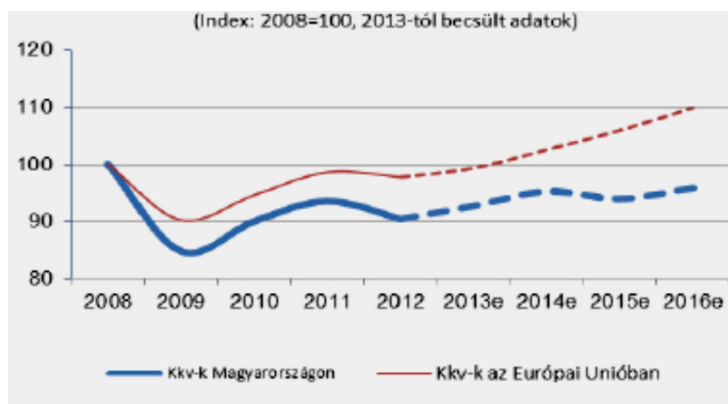
*módszertani változások miatt nem összehasonlíthatóak az adatok

**előzetes adatok

***becsült adat

A hozzáadott érték tekintetében a helyzet jobb, hiszen a válság óta 12%-kal növekedett. Az EU-ban a növekedés jelentősen dinamikusabb volt (8. ábra).

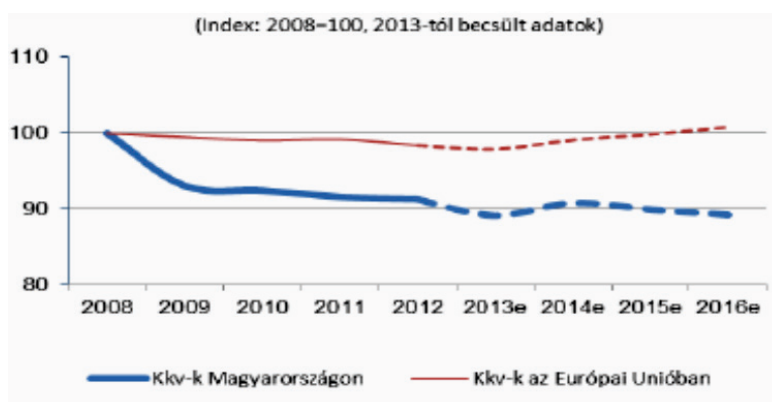
8. ábra. KKV-k által hozzáadott érték

Forrás: 2015. évi SBA-tájékoztató

A foglalkoztatottak számában is visszaesés volt, és az előrejelzések is stagnálást jeleznek. Az EU-ban ez a visszaesés nem látszik (9. ábra).

9. ábra. A KKV-k által foglalkoztatottak száma

Forrás: 2015. évi SBA-tájékoztató

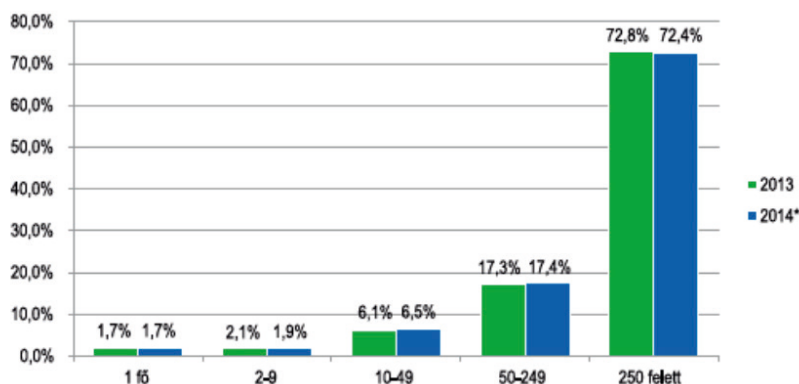
2014-ben a vállalkozások által foglalkoztatott 2,7 millió főből közel 2 millió a KKV-knál dolgozott.

A 10–49 fős és az 50–249 fős vállalkozások hasonló súlyt képviseltek a foglalkoztatásban, előbbiek a KKV-knál alkalmazásban állók 19%-ának, utóbbiak 16,1%-ának nyújtottak kereseti lehetőséget 2014-ben. A KKV-knál dolgozók legtöbbször (37,4%) a gazdasági változásokra legérzékenyebben reagáló és legkisebb jövedelemtermelő képességgel bíró 1–10 fős mikrovállalkozásoknál dolgozott 2013–14-ben is, amely több mint egymillió munkavállalót érint az országban.

A KKV-k ágazati szerkezete meglehetősen stabil. A szolgáltató szektor túlsúlya a jellemző, négyötödük itt tevékenykedik. Dupcsák–Marselek (2016) kifejtik, hogy az árutermelő ágazatok súlya (mezőgazdaság, építőipar) a szervezetméret növekedésével párhuzamosan növekszik. 2012-ben a mikrovállalkozások mintegy 20%-a, a 10–49 fős cégek közel 40%-a, a középvállalkozások mintegy 50%-a tartozott az árutermelő ágazatok valamelyikébe. (Dupcsák–Marselek, 2015)

A KKV-k zöme nem exportál, bár az utóbbi időben az export aránya növekedett. Az exportot főleg a nagyvállalatok bonyolítják (10. ábra).

10. ábra. Az export és a létszám összefüggései

Forrás: KSH adatszolgáltatása alapján, Nemzetgazdasági Minisztérium, 2014.

* előzetes adatok

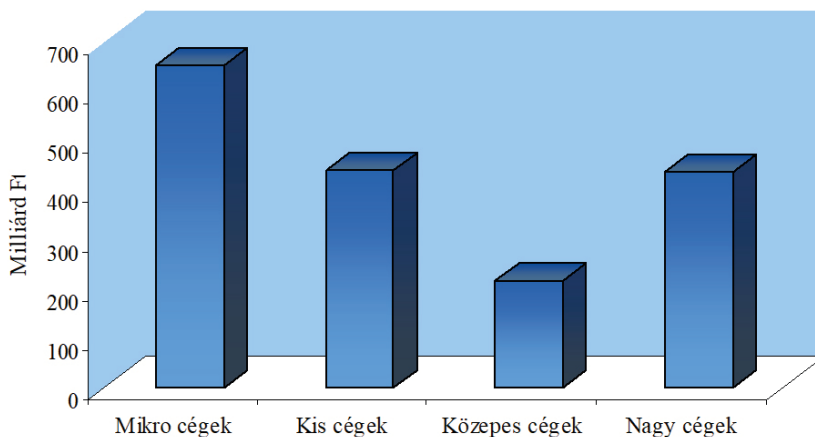
A hazai környezet nem igazán vállalkozásbarát, ezért csökkent a KKV-k szerepe bizonyos mutatókban. A kiszámíthatatlanság a legnagyobb probléma, hiszen a bizonytalanságot a magyar kis- és középvállalkozások szenvedik meg, mert nincs olyan tőkeerejük és eszközrendszerük, mint a nagyvállalatoknak. (Chikán, 2016)

Csath (2015) szerint a magyar kisvállalkozások gazdasági teljesítményt stabilizáló, kiegyensúlyozó szerepet játszhatnak, ha erre valóban komoly gazdaságpolitikai akarat lenne. Az állam szigorú fellépése a KKV-kkal szemben negatív hatású. Az adminisztratív terhek 25%-os csökkenése Magyarországon 200 milliárd forint nagyságrendű megtakarítást tenne lehetővé. (Deloitte, 2012)

A KKV-k növelhetik tevékenységüket a nagyvállalati kör beszállítóiként. Ide főleg a kisebb méretű, rugalmas vállalatok kerülhetnek.

Wiedemann (2015) úgy ítéli meg, hogy a kisebb cégek közel kétharmad részét kapták a vállalkozások számára rendelkezésre álló uniós támogatásoknak. Az elért eredmények ennek ellenére szerények. Az uniós támogatásokat cégtípusok szerint a 11. ábra szemlélteti.

11. ábra. Uniós támogatások megoszlása cégtípusok szerint (milliárd forint, 2010–2014 és 2015. I–III. negyedév adatai)

Forrás: Saját összeállítás, NGM, KüM adatok alapján

Magyarország jelentősen támogatja a gazdaságot. Kállay (2014) szerint a 2007–2013-as időszakban hazánk az EU-átlag 2,7-szeresét költötte a gazdaság támogatására. A főleg külföldi nagyvállalatok komoly támogatást kapnak, hiszen az exportteljesítmény rajtuk múlik (12. ábra).

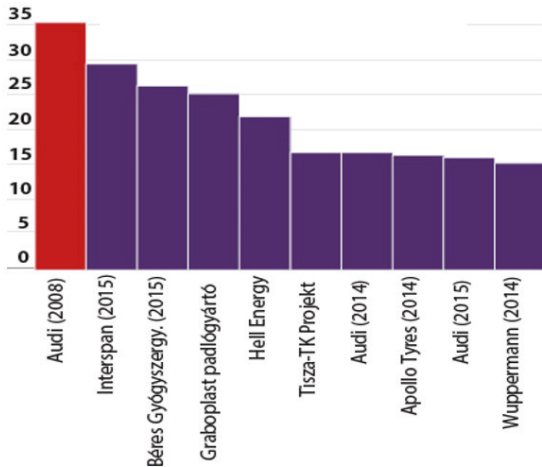
12. ábra. A kormányok által nyújtott támogatások évente, milliárd forint

Forrás: Wiedemann, 2016.

A munkahelyek létesítése nem kevés pénzbe kerül, 1 munkahely 15 és 35 millió forint között hozható létre (13. ábra).

13. ábra. Új munkahely létesítésének költsége

Forrás: Wiedemann, 2016.

4. Konklúzió

A foglalkoztatás – mint legfontosabb prioritás – terén a KKV-k szerepe megkerülhetetlen. Ennek a szektornak a fejlesztésével hozhatunk létre új, hasznosan működő munkahelyeket. A mikrovállalkozások meghatározók, de feladataik ellátásában gyengélkednek. A magyar KKV-k teljesítménye a hozzáadott érték alapján jelentősen kisebb, mint a nagyvállalatoké, és a munkatermelékenység terén is lenne tennivaló. Az SBA 2015. évi értékelése hazánkat több tekintetben elmarasztalja, fejlődésünk nem érte el az utóbbi időben az EU-átlagot, így kissé lemaradtunk. Ennek ellenére a KKV-k fejlődnek, támogatásuk az állam részéről indokolt. A hálózatra alapozott, globális piacra kilépő vállalkozások fényes jövő előtt állnak. (Lakatos, 2015)

Az innovatív vállalatok jelentősen termelékenyebbek, exportképesebbek, ezt az irányt kellene támogatni. A KKV-k gazdasági környezetén lenne mit javítani, a gyors és kiszámíthatatlan változások jelentős kárt okoznak. A KKV-k nem nagyon gondolkodnak fejlesztésben, de pozitív fejlemény, hogy a pályázati támogatásokból jelentős mértékben részesednek.

A kis- és középvállalkozások stratégiája 2014–2020 tanulmány három kulcsterületet határoz meg, melyek a következők:

- a növekedési potenciál javítása,
- a vállalati környezet fejlesztése,
- a külső finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítése.

Ezeket a célokat kellene komolyabban venni.

Hivatkozások

Chikán Attila (2016): A korrupció lassítja a növekedést. Magyar Nemzet, LXXIX. évf. 38. sz. 12. p.

Csath mAGDOLNA (2015): Merre tovább, kisvállalkozások? Magyar Nemzet, LXXVIII. évf. 180. sz. 8. p.

Deloitte (2012): A hazai kis- és középvállalkozások finanszírozási forrásokhoz való hozzáférése, piaci elégtelenségek, hiányosságok vizsgálata. Budapest, Deloitte Magyarország.

- Dupcsák Zsolt – Marselek Sándor (2015): A KKV-k beruházási és foglalkoztatási szerepe a régiókban. Gazdálkodási és menedzsment tudományos konferencia. Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 43–47. pp.
- Dupcsák Zsolt – Marselek Sándor (2016): A KKV-k beruházási és foglalkoztatási szerepe. Károly Róbert Főiskola, XV. Nemzetközi Tudományos Napok, Gyöngyös, 391–399. pp.
- EC Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság (2016): 2015. évi SBA tájékoztató Magyarország. 1–17. p.
- Harangozó Gábor (2015): Gazdasági és pénzügyi nevelés. In: Kormos J. – Pálvölgyi F. (szerk.) A köznevelés céljai és fejlesztési területei: a Nemzeti Alaptanterv szemléletének tükrében. Pedagógiai tanulmányok 276. p. Budapest, PPKE BTK. 205–229. pp.
- Holicza Péter– Baimakova K. (2015): Innovation potential of Russian and Hungarian young adults, 3 (7)/2015, 43–46. pp.
- Holicza Péter (2016): A magyar KKV-szektor helyzete nemzeti és nemzetközi szinten. Vállalkozásfejlesztés a XXI. században. Budapest, 147–162. pp.
- Holló Eervin (2016): A K+F+I ellátottság színvonala és a gazdasági növekedés, kutatási prioritások. Károly Róbert Főiskola XV. Nemzetközi Tudományos Napok, Gyöngyös, 699–708. pp.
- Lakatos Zsolt (2015): Mennyit jelentenek a hazai KKV-k? Cégvilág – Adó Online. <http://ado.hu/rovatok/cegvilag/mennyit-jelentenek-a-hazai-kkv-k>
- Magyarország Kormánya (2015): Magyarország Konvergencia Programja 2015–2018. Budapest, 1–74. pp.
- Nemzetgazdasági Minisztérium (2016): KKV Évkönyv, A kis- és középvállalkozások helyzete Magyarországon 2014. Budapest, 1–109. pp.
- Wiedemann Tamás (2016): Kitömté a multik zsebét a kormány. Magyar Nemzet, LXXIX. évf. 215. sz. 11. p.
- Wiedemann Tamás (2015): Több pénzt kaptak a kisebb cégek. Magyar Nemzet, LXXVIII. évf. 242. sz. 9. p.